

"Yes, we could! 25 years of democratic change, 15 years in NATO, 10 years in EU. How Poland made it."

(„Yes, we could! 25 de ani de schimbare democratică, 15 ani în NATO, 10 ani în UE. Cum a reușit Polonia”)

(Institutul European din România, Sala de conferințe)

- SINTEZĂ -

Institutul European din România (IER) și Fundația Institutul pentru Studii Estice (ISW, Varșovia) au organizat în data de 23 Octombrie 2014 dezbaterile ocazionate de prezentarea raportului ***„Yes, we could! 25 years of democratic change, 15 years in NATO, 10 years in EU. How Poland made it.”***

Dezbaterile fac parte dintr-un proiect co-finanțat de Ministerul polonez al Afacerilor Externe și a beneficiat de prezența domnului **Mario Baldassarri**, Președintele Centrului de Studii Economice Reale, fost Ministru adjunct în Ministerul Economiei și Finanțelor din Italia, a doamnei **Magdalena Bogdziewicz**, însărcinată cu afaceri a.i, consilier și șef al Secției Politico-Economice din cadrul Ambasadei Republicii Polone în România, a domnului **Leonard Orban**, Președintele Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a doamnei **Iulia Matei**, Director General adjunct al Departamentului Uniunea Europeană, Ministerul Afacerilor Externe, România, a domnului **Liviu Mureșan**, Președintele Fundației EURISC, a domnului **Ovidiu Nahoi**, jurnalist Money Channel și a doamnei **Gabriela Drăgan**, Director General al IER.

Dna Gabriela Drăgan, Director General al IER, a menționat încă de la începutul evenimentului inițiativa Institutului pentru Studii Estice de a lansa raportul anul acesta pentru a sublinia aniversarea unor date extrem de importante pentru Polonia. Apreciind Polonia drept o „pasăre Phoenix” și vorbind despre modalitatea în care Polonia a ajuns să aibă o poveste de succes atât a integrării europene cât și în interiorul țării ca despre un „miracol polonez”, se ridică totuși o serie de întrebări legate de cauzele care au determinat un asemenea succes polonez și în ce măsură modelul polonez poate fi preluat de alte state, în special din Europa Centrală și de Est. Dna Gabriela Drăgan a subliniat la finalul introducerii că raportul ce se află în centrul dezbaterii reprezintă de fapt zece povești de succes care reflectă istoria, cultura, sistemul politic și economic sau relația Poloniei cu vecinătatea, povești reale, reprezentative pentru parcursul democratic și instituțional ale Poloniei.

Dr. Mario Baldassarri, Președintele Centrului de Studii Economice Reale și autorul articolului ***„Transformarea economică a Poloniei după '89: un model pentru regiune”*** din raportul supus dezbaterii, a menționat că pentru a înțelege succesul Poloniei, trebuie să se facă referire atât la cauzele cât și la costurile care au făcut posibilă această poveste de succes. În ceea ce privește evoluția economică de după '89, autorul distinge două perioade marcate de două momente semnificative din istoria recentă a țării: perioada de tranziție de 10 ani care a urmat după 9 noiembrie 1989; respectiv perioada care a început odată cu aderarea Poloniei la Uniunea Europeană pe 1 ianuarie 2004 și până în prezent. Dintre categoriile identificate de autor, printre care: creșterea economică și inflația, ocuparea forței de muncă, finanțele guvernamentale, cea mai importantă dimensiune a creșterii economice a Poloniei o reprezintă accesarea și utilizarea fondurilor Uniunii Europene, cu o atenție deosebită asupra politicii fiscale și monetare. Dr. Mario Baldassarri apreciază într-un sens pozitiv perspectivele de viitor ale Poloniei, cu o creștere economică peste media europeană pentru următorii 10 ani, însă în același timp atrage atenția asupra contextului geopolitic și a modului în care statele membre ale Uniunii Europene răspund provocărilor externe. În egală măsură, insistă asupra folosirii optime a fondurilor europene în continuare și recomandă o mai mare preocupare pentru dezvoltarea infrastructurii materiale și imateriale sau în domeniul inovării și tehnologiei.

Dna Magdalena Bogdziewicz, șef al Secției Politico-Economice din cadrul Ambasadei Republicii Polone în România, apreciază ultimii 25 de ani ca fiind cei mai buni din istoria Poloniei, caracterizați de o democrație stabilă și o economie matură. În cei 15 ani de când este membru NATO, Polonia s-a dovedit a fi un aliat puternic și un susținător al securității colective iar în ultimii 10 ani, ca membru al Uniunii Europene, Polonia a devenit un actor important în luarea deciziilor la nivel european. La nivel național au fost înregistrate unele din cele mai semnificative creșteri economice, sociale și politice, prin crearea de locuri de muncă, dezvoltarea exporturilor, reforme structurale, respectarea statului de drept și a libertăților civice. Polonia a fost caracterizată în acești 25 de ani de o dezvoltare stabilă și prosperitate care trebuie susținută în continuare.

DI Leonard Orban, Președintele Consiliului de Administrație al IER, fost Comisar European, a afirmat că succesul polonez nu este un miracol, ci un rezultat combinat de muncă și inteligență. Polonia s-a remarcat în această perioadă de timp cu practici de bună guvernare, prin promovarea unei clase politice performante și susținerea unei administrații publice eficiente.

Performanța Poloniei la nivel național, regional, sau la nivel european se măsoară printre altele prin capacitatea decidenților politici de a avea o acțiune unitară, prin identificarea propriilor interese și promovarea unei elite politice care să răspundă celor mai înalte cerințe. Fostul comisar european pentru multilingvism a subliniat ca foarte puține țări sunt capabile să genereze noi garnituri de lideri și elite politice așa cum a făcut Polonia, după tragicul accident de la Smolensk.

În opinia invitatului, Polonia, alături de România și alte state din regiune, trebuie să se concentreze pe accesarea la zona euro, pentru a face parte din prima linie de decizie la nivel european. Au fost subliniate, de asemenea, provocări comune la adresa celor două state din regiune dar, extinzând ipoteza la nivelul întregului continent european, au fost menționate mișcările centrifuge din Europa și tensiunile create în jurul acestora, precum și problema demografică și chestiunea imigranților. DI Leonard Orban subliniază că pentru a putea face față acestor provocări, este vitală existența unui parteneriat solid între cele două state, atât în interiorul Uniunii Europene cât și în interiorul NATO.

Dna Iulia Matei, Director General adjunct al Departamentului Uniunea Europeană, Ministerul Afacerilor Externe, a subliniat că trebuie să luăm în calcul provocările actuale, cooperarea dintre state ca reacție la aceste probleme și poziția Uniunii Europene asupra diferendelor de ordin extern și intern. Unul dintre argumentele principale în favoarea acordurilor româno-poloneze o reprezintă istoria comună dintre cele două state datorată intereselor strategice complementare. Din perspectiva României, este importantă urmărirea consolidării relațiilor transatlantice și aprofundarea cooperării în interiorul Uniunii Europene. Dna Iulia Matei a atras atenția asupra faptului că politica externă a României ar trebui să fie o politică de consens național pentru a-și atinge obiectivele de consolidare a profilului internațional și de adâncire a Parteneriatului Strategic pentru Secolul XXI cu SUA. România, în calitate de stat aflat la frontiera UE și NATO trebuie să conștientizeze avantajele și dezavantajele pe care această funcție geopolitică le presupune, o prioritate esențială de politică externă fiind extinderea în vecinătatea României a zonei democratice de securitate și predictibilitate și implicit o colaborare mai strânsă cu Polonia.

DI Liviu Mureșan, Președintele Fundației EURISC, a apreciat capacitatea Poloniei de a-și menține credibilitatea pe scena internațională și de a forma în mod continuu profesioniști în diverse domenii. A subliniat ideea că în România există o lipsă a culturii strategice spre deosebire de Polonia unde există un organism care are ca scop coordonarea problemelor de securitate civilă și externă. Deși până acum România a avut în cadrul negocierilor comportamentul și atitudinea unei țări periferice, ea trebuie ca în viitor să realizeze că se află printre cele din prima linie dată fiind situația actuală de la frontiera estică a Uniunii Europene.

DI Ovidiu Nahoi, jurnalist Money Channel, a privit cu admirație către reușitele Poloniei. Trăim într-un timp care se scurge rapid, în care succesiunea evenimentelor este mai alertă, dovadă stând evenimentele recente din Ucraina. Sintagma "O Nouă Europă" nu mai este de actualitate, existând în fapt trei noi Europe, cea din partea estică, o nouă-nouă Europă și o veche-nouă Europă din care fac parte și România și Polonia. Din punctul de vedere al României este necesară existența unui parteneriat solid cu Polonia, având în vedere numeroasele aspirații și valori comune. În plan concret acestea s-au făcut vizibile la nivelul Comisiei Europene, ambele țări susținând înființarea unei Piețe Energetice Unice și aderarea la zona euro. Ultimul an a supus statele din interiorul Uniunii la numeroase provocări atât

de ordin intern cât și extern, subliniind importanța unor parteneriate între țări apropiate cultural și istoric precum România și Polonia.

În încheierea dezbaterii, în cadrul sesiunii de *întrebări și răspunsuri* a fost atrasă atenția asupra problemelor de securitate cu care se confruntă cele două state, România trebuind să-și consolideze politica de securitate și apărare, iar Polonia având nevoie de o mai mare securitate energetică. A fost reiterată ideea că aderarea celor două țări la zona Euro ar trebui să fie atent analizată, viitoarele politici urmând să se concentreze pe atingerea scopurilor propuse. S-a concluzionat că modelul polonez este unul de succes datorită angajamentului ferm pe calea creșterii economice, democratizării și modernizării, putând servi drept exemplu de bună practică pentru statele membre care au aderat la Uniunea Europeană în perioada 2004 - 2013.

Sinteză realizată de

Ana-Maria Popa, stagiar Comunicare și

Denisa Ticușan, stagiar Studii și Analize

